

(דף קנ"ז ע"א) עד דמטי לחד אתר לתתא דאקרי גוף, ובהאי עייל חד רוח דמקורא דחיים, דאקרי כל, ברא איהו כל טובא, וכל מזונא, וכל ספוקא, ודהוא גוף.

ורוא דא, (קהלת ה) ויתרון ארץ בכל היא (ס"א מאי בכל היא) האי כל איהו רוח לההוא גוף. פגוונא דא בר נש בהאי עלמא, איהו גוף, ורוח דשלטא ביה, פגוונא דההוא רוח עלאה, (ס"א דשלטא על גופא דאקרי כל) דאקרי כל, דשלט על גופא לעילא, ודא הוא דאקרי כל בשור, ועל דא כתיב, יבא כל בשור להשתחוות לפני אמר יי'. על ההוא עדינא פתיב, (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתה ועשה למחפה לו.

דהו חבריא בארעה. פד מטו לגו טורא חד אמר רבי תניא לההוא טייעא, מה שמך. אמר ליה חנו. אמר ליה קדשא בריה הוא יחנה, וישמע לקולך בשעתא דתצטריך ליה. אמר רבי יוסי, ודאי הא נטי שמשא, והכי בתר טורא דא, אית כפר חד על שמך, דאקרי כפר חנו, נבית תמן בגין יקרא דשמך. פד מטו להתם, עאלו לבית אושפיזיהו, וסדרו קמיהו פתורא, בכמה זינין למיכל. אמר רבי תניא, ודאי פתורא דא, פגוונא דעלמא דאתי, ואית לן לסלקא האי פתורא, ולאעטרא ליה במלין דאורייתא.

פתח רבי יוסי ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. אי בארעה דישראל מברכינן, לבר מארעא מנלן. דהא פגוונא דא לא אצטריך. אלא, קדשא בריה הוא כד ברא עלמא, פליג ארעא, ישובא איהו לסטר חד, וחרבא איהו לסטר אחרא. פליג ישובא, ואסחר עלמא סחרניה הנקודה חדא. ומאן איהו, דא ארעא קדישא, ארעא קדישא אמצעיתא דעלמא. ובאמצעיתא דארעא קדישא, איהו ירושלם. אמצעיתא דירושלם איהו בית קדש הקדשים, וכל טיבו וכל מזונא דכל ישובא, תמן נחית מלעילא. ולית לך אתר בכל ישובא דלא אתנן מתמן.

פליג חרפא. ולא אשתכח חרפא תקיפא בכל עלמא, בר ההוא מדבר, דתברו חיליה ותקפיה ישראל ארבעים שנה, כמה דאת אמר (דברים ח) המוליכה במדבר הגדול והעזרא. פההוא מדברא, שלטא סטרא אחרא, ובעל פרחיה אזלו ישראל עליה, ותברו חיליה, ארבעין שנין. ואי ישראל ישתכחו זכאין באינון ארבעין שנין, הוה מתעברא ההוא סטרא אחרא מעלמא, ומדקא ארגיוז ליה לקודשא בריה הוא כל אינון ומנין, אתתקף ההוא סטרא אחרא, ונפלו בלהו תמן תחות רשותיה.

ואי תימא, והא משה דסליק על כל בני עלמא, הוה מית תמן. לאו הכי, דהא משה מהימנא לא הוה ברשותיה, אלא בהר העברים. מאי העברים. פלוגתא. דאתפלגו עליה שליטין עלאין דלעילא, ולא אתמסר בידי דממנא ושלטא אחרא, ואשתאר הכי, עד דאתא משה עבדא מהימנא, ושלט עליה, ואתקבר תמן, ולא אתעסק ביה בקבורתיה, בר קדשא בריה הוא בלחודוי, דכתיב, (דברים לד) ויקבר אותו בני.

וַיִּקְבֹּר אוֹתוֹ, מֵאֵן. הַהוּא דְכְתִיב בֵּיהּ בְּאַרְחַ סְתִים, (שמות כד) וְאֵל מִשָּׁה אָמַר, וְלֹא כְתִיב מֵאֵן אִיהוּ. וַיִּקְרָא אֶל מִשָּׁה, וְלֹא כְתִיב מֵאֵן אִיהוּ. אוֹף הָכָא וַיִּקְבֹּר אוֹתוֹ, וְלֹא כְתִיב מֵאֵן אִיהוּ, אֶלְא וְדַאי הָאֵי אֶתְר יְדִיעָא אִיהוּ לְגַפִּי חֲבַרְיָא. וְעַל דָּא, בְּהַהוּא טוֹרָא לָא שְׁלִיט עָלֵיהּ, פֵּר מִשָּׁה בְּלַחֲדוּי, וְאִיהוּ אֶתְקַבֵּר תַּמָּן. וּבְגִין לְמַנְדַּע לְכָל דְרִין אַחְרֵינִין דְּעָלְמָא, דְּאֵינֻן מְתִי מְדַבֵּר יְקוּמוּן, הַהוּא רַעְיָא דְלַהוֹן אֲשֵׁרִי לִיהּ בְּגוּוֹיָהּ, לְמַתְוִי כְּלָהוּ בְּאַתְעָרוּתָא דְקִיּוּמָא לְעָלְמָא דְאַתִּי.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי דְהַהוּא מְדַבֵּרָא אִיהוּ תְקִפָּא דְסִטְרָא אַחְרָא, הִיךְ פְּקִיד קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, עַל הַהוּא שְׁעִיר, לְשַׁדְרָא לִיהּ לְטוֹרָא אַחְרָא, דְאַקְרִי עֲזָאזֵל, הָוָה לֹוֹן (דף קנ"ז ע"ב) לְשַׁדְרָא לִיהּ לְהַהוּא טוֹרָא דְאֲזִילִי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא בֵּיהּ. אֶלְא, בִּינוּן דְהָא אֲזִלוּ בֵּיהּ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּעִין שָׁנִין, הָא אֶתְבַּר תְּקִפִּיהּ. וְתְקִפִּיהּ אֶתְתַּקַּף בְּאַתְר דְלָא עֲבַר בֵּיהּ גְּבַר תַּמָּן לְעָלְמִין, וּבְהַהוּא טוֹרָא, הָא הָוָה דִּינִירֵיהוֹן דִּיִּשְׂרָאֵל תַּמָּן אַרְבַּעִין שָׁנִין.

אֲבָל בְּהַאי שְׁעִיר, הַהוּא אֶתְר אִיהוּ טַנְרָא תְקִיפָּא עֲלָאָה, וְתַחֲוֹת עֲמֻקָּא דְהַהוּא טַנְרָא, דְבַר נֶשׁ לָא (ס"א לָא יָכִיל לְמַעַל תַּמָּן) עֵייל תַּמָּן אִיהוּ שְׁלִיט יַתִּיר לְמִיכַל טְרַפְיָה, בְּגִין דִּיתַעֲפֹר מַעֲלֵיָהּ דִּיִּשְׂרָאֵל, וְלָא יִשְׁתַּפַּח בְּהוּ מְקַטְרָנָא עֲלֵיהּ בִּישׁוּבָא.

שׁוֹלְטָנוּתִיהּ דְרָזָא דְמַהִימְנוּתָא, גּוּ אֲמַצְעִיתָא דְנִקּוּדָה דְכָל (עֲלְמָא) אֲרַעָא קְדִישָׁא, בְּבִי קְדִישׁ הַקְּדָשִׁים. וְאִף עַל גַּב דְהַשְׁתָּא לָאו אִיהוּ בְקִיּוּמָא, בְּזִכּוּתִיהּ כָּל עָלְמָא אֶתְנִין, וּמְזוּנָא וְסַפּוּקָא מִתַּמָּן נִפְקָא לְכָלְא, בְּכָל אֶתְר סִטְרָא דִישׁוּבָא. וּבְגִין כֵּהָ, אִף עַל גַּב דִּיִּשְׂרָאֵל הַשְׁתָּא לְבַר מֵאַרְעָא קְדִישָׁא, עִם כָּל דָּא מַחִילָא וּזְכוּתָא דְאַרְעָא, אֲשַׁתְּכַח מְזוּנָא וְסַפּוּקָא לְכָל עָלְמָא. וְעַל דָּא כְתִיב (דברים ח) וּבִרְכַת אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה וְדַאי, דְהָא בְּגִינָה מְזוּנָא וְסַפּוּקָא אֲשַׁתְּכַח בְּעָלְמָא.

מֵאֵן דְאַתְעָדִין עַל פְּתוּרִיהּ וּמַתְעַנַּג בְּאֵינֻן מִיכְלִין, אִית לִיהּ לְאַדְבָּרָא וְלְדַאגָּא עַל קְדִישָׁה דְאַרְעָא קְדִישָׁא, וְעַל הִיכְלָא דְמִלְכָּא דְקָא אֶתְחַרֵּיב. וּבְגִין הַהוּא עֲצִיבוּ דְאִיהוּ קָא מַתְעַצֵּב עַל פְּתוּרִיהּ, בְּהַהוּא חֲדוּהּ וּמַשְׁתַּיָּא דְתַמָּן, קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא חָשִׁיב עָלֵיהּ פְּאֵלוּ בְנָה בֵּיתִיהּ, וּבְנָה כָּל אֵינֻן חֲרִיבֵי דְבֵי מַקְדִּישָׁא, זְכָאָה חוּלְקִיָּה.

פּוֹס שְׁל בְּרָכָה, לָא הוּי אֶלְא בְתִלְתָּא. בְּגִין דְהָא מְרָזָא דְתִלְת אַבְהֵן קָא מִתְבְּרָכָא, וְעַל דָּא לָא אֲעֻטְרִיךְ פּוֹס אֶלְא בְתִלְתָּא. פּוֹס שְׁל בְּרָכָה אֲעֻטְרִיךְ לְמִיחָב לִיהּ בִּימִינָא וּבְשַׁמְאַלְא, וְלִקְבִלָּא לִיהּ בִּין תְּרוּוֹיָהּ, בְּגִין דְאַתִּיחָיב בִּין יְמִינָא וּשְׁמַאֲלָא. וְלְכַתֵּר יִשְׁתַּבֵּיך לִיהּ בִּימִינָא, דְהָא מִתַּמָּן אֶתְבְּרָכָא.

עֲשָׂרָה דְבָרִים נְאֻמְרוּ בְכּוֹס שְׁל בְּרָכָה, וּכְלָהוּ הוּוּ פְּדָקָא יְאוּת, בְּגִין דְתַקּוּנֵי דְכּוֹס שְׁל בְּרָכָה עֲשָׂרָה אֵינֻן, וְהָא אוּקְמוּהּ חֲבַרְיָא. פּוֹס שְׁל בְּרָכָה אֲעֻטְרִיךְ לְאַשְׁגַּחָא בֵּיהּ בְּעִינָא, בְּגִין דְכְתִיב, (דברים יא) עֵינֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בָּהּ, וְלָא אֲעֻטְרִיךְ לְאַתְנַשֵּׁי מַעֲינָא, אֶלְא לְאַשְׁגַּחָא בֵּיהּ.

כּוּם שֶׁל בְּרָכָה, אֶתְבָּרַךְ בְּהֵוָה בְּרִכְתָּא, דְּקָא מְבָרַךְ בַּר נֶשׁ עָלֶיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין (פ) דְּאִיהוּ רְזָא דְמַהֲיָמְנוּתָא, וְאַצְטְרִיךְ לְנִטְרָא לִיה בְּנִטְרֵי עֲלָא, כְּמַאן דְּאִיהוּ חֲשִׁיבוּתָא דְמִלְפָּא, דְּהָא בְּגִינֵיהּ, אֶתְבָּרַךְ פְּתוּרִיָּה, בְּשַׁעְתָּא דְּבְרַכְתָּ מְזוּנָא, דְּהָהוּא בַר נֶשׁ מְבָרַךְ.

פְּתוּרִיָּה אֲצְטְרִיךְ דְּלָא יְהֵא בְּרִיקְנִיָּא, דְּהָא לִית בְּרִכְתָּא מִשְׁתַּבְּחָא עַל פְּתוּרָא רִיקְנִיָּא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב, (מלכים ב ד) הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ לָךְ בַּפִּית וְגו'. וְעַל דָּא פְּתוּרָא לָא אֲצְטְרִיךְ לְאַתְחִזָּאָה בְּרִיקְנִיָּא, דְּהָא בְּרַפְּאֵן עֲלָאִין לָא שְׂרִיִין, אֲלָא בְּאַתְרֵי שְׁלִים. וְרְזָא דָּא (שמות לא) וּבְלֵב כָּל חָכֶם לֵב נִתְתִּי חֲכָמָה, וּכְתִיב (דניאל ב) יְהִיב חֲכָמָתָא לְחַכְמִיָּין. וְעַל רְזָא דְנָא שְׁלַחֵן דְּלַחֵם הַפְּנִים, דְּכְתִיב, (שמות כה) וְנָתַתְּ עַל הַשְּׁלַחֵן לַחֵם פָּנִים לְפָנֵי תְּמִידָה.

רעיא מהימנא

תְּנַאִין וְאַמוּרָאִין אֶתְכַנְשׁוּ כְּלָבוּ, דְּהָא קָא מְטוּ שַׁעְתָּא, לְתַקְנָא בֵּיהּ מְאִנֵּי מִלְפָּא, (ס"א לאזְהָרָא וְלֹאֲתַמְקָנָא) לְאַנְהָרָא לְאַתְתַּקְנָא קַמִּיהּ, דְּאִינוּן: מִשְׁכַּנָּא, מְנַרְתָּא, פְּתוּרָא, מְדַבְּחָא, פִּיזֵר, וְכֵנֹ, אֲרוֹן, וְכַפּוֹרֶת, וְכְרוּבִים, וְכָלֵא בְּשַׁקְלָא. וּבְגִין דָּא מְנִי לְיִשְׂרָאֵל, זֶה יִתְנֹ.

קָם תְּנָא חֲדָא וְאָמַר, (ודא') רַעֲיָא מְהֵימְנָא וְדָאִי חֲכִי הוּא, וְלָךְ מְנִי לְמַעַבְדַּר בְּלָהוּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב, וְעֲשִׂיתָ מְנוֹרֹת. וְעֲשִׂיתָ שְׁלַחֵן. וְהָכִי בְּכָלֵא, וְרָאָה וְעֵשָׂה, וּמִפְּלָא לָא אֶתְקַשִּׁי לָךְ לְמַעַבְדַּר, אֲלָא תִּלְתַּת מַלְיָן דְּרִשְׁמִיָּין בְּאַתְנוּן דְּשַׁמָּה, מְ"נֹרָה, שְׁ"קָלִים, ה"חֲדָשׁ. אֲמַאי אֶתְקַשִּׁי לָךְ.

אָמַר לִיה, סְבָא סְבָא, אֶתְנוּן מְפִיקִין